

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ขั้นต้นจนกระทั่งทราบผลการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ดังนี้

- 1 ศึกษาบทบาทด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ได้ปฏิบัติงานจริงตามที่กฎหมายกำหนดและนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด
- 2 ศึกษาบทบาทด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ที่คาดหวังไว้ทั้งหมดที่กฎหมายกำหนด และนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด
- 3 ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติงานจริง หรือที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ว่าแตกต่างกันหรือไม่
- 4 ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนทั้งสิ้น 225 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ซึ่งคำถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในบทบาทของ อบต. และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

จากคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 144 คน ซึ่งเป็นข้อมูลกลุ่มประชากรในการวิจัย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 39-48 ปี ในเรื่องระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริหาร อบต. นั้นพบว่า ร้อยละ 33.3 จบการศึกษาระดับ ม. 4- ม. 6 หรืออาชีวศึกษารองลงมาจบ ม.1-ม3. ร้อยละ 27.8 ตำแหน่งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร อบต. ในปัจจุบัน กลุ่มประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.3 เป็นสมาชิกสภาของค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง กอปรกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 3-4 ปี และมีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 86.1

1.2 พนักงานส่วนตำบล

พนักงานส่วนตำบล จำนวน 81 คน ซึ่งเป็นข้าราชการท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากหมวดเงินเดือนของงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ และเป็นข้อมูลกลุ่มประชากรในการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 46.9 ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาว ในเรื่องระดับการศึกษาของพนักงานส่วนตำบล นั้นพบว่า ร้อยละ 67.9 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า รองลงมาจบระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.2 สถานภาพทางสังคมส่วนใหญ่จะเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 34.6 และมีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 50.6

2. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล

2.1 บทบาทที่เป็นจริง

2.1.1 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลพบว่าค่างมีทรรศนะต่างกัน อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและสูงทั้ง 11 บทบาทย่อย

2.1.2 บทบาทที่เป็นจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านการเมือง การบริหาร ในทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล พบว่ามีทรรศนะแตกต่างกัน คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 5 บทบาท อยู่

ในเกณฑ์สูง และ 8 บทบาทอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนพนักงานส่วนตำบล จำนวน 8 บทบาท อยู่ใน
เกณฑ์สูง และ 5 บทบาทอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.1.3 บทบาทที่เป็นจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านสังคม และวัฒนธรรม
ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล พบว่า
ต่างมีทรรณะตรงกัน อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ทั้ง 6 บทบาทย่อย

2.1.4 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วน
ตำบลพบว่าต่างมีทรรณะตรงกัน อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางทั้ง 7 บทบาทย่อย

2.2 บทบาทที่คาดหวัง

2.2.1 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาทาง
เศรษฐกิจ ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าทั้งคณะกรรมการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ต่างมีทรรณะตรงกันอยู่ในระดับสูง 9
บทบาทย่อย ส่วนบทบาทย่อยในข้อ 8 และ ข้อ 10 มีทรรณะที่แตกต่างกันโดยพนักงานส่วนตำบล มี
ทรรณะอยู่ในเกณฑ์สูงมาก แต่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์สูง

2.2.2 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับด้านการเมือง การ
บริหาร ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล พบ
ว่าต่างมีทรรณะตรงกันอยู่ในระดับสูง 8 บทบาทย่อย ส่วนบทบาทย่อยในข้อ 4 มีทรรณะต่างกันโดย
พนักงานส่วนตำบล มีทรรณะอยู่ในเกณฑ์สูงมาก แต่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
อยู่ในเกณฑ์สูง

2.2.3 บทบาทที่คาดหวัง ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรม
ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล พบว่าต่างมี
ทรรณะตรงกันที่อยู่ในเกณฑ์สูง ทั้ง 6 บทบาทย่อย

2.2.4 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล
พบว่าต่างมีทรรณะตรงกันที่อยู่ในเกณฑ์ระดับสูงทั้ง 7 บทบาทย่อย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง

3.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับปัจจัยภายในและภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวัง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวัง ได้แก่การประสานงานภายใน อบต. รายได้ประเภทต่างๆ ของ อบต. ที่จัดเก็บและบริหารงบประมาณเองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติการและประเมิน

3.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง พบว่าไม่มีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกใดที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง

3.3 ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล เกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวัง พบว่ามีปัจจัยภายใน ได้แก่ อบต. มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่

3.4 ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง พบว่า มีปัจจัยภายนอก ได้แก่ ระดับชั้นโครงสร้างองค์กรของ อบต.

4. การพิสูจน์สมมติฐาน

4.1 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในด้านพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในด้านพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 บทบาทที่เป็นจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.6 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.7 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.8 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.9 บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.10 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง ในความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการวิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลนั้น พอสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกในหมู่บ้าน/ตำบล ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จะเน้นมุ่งแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ที่มีทั้งทางน้ำและทางบก ที่โรงงานอุตสาหกรรมและประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ การรณรงค์จัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด ร้านค้าชนบท ให้ครบทุกหมู่บ้านเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้าของระดับหมู่บ้าน ตำบล พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับตลาดภายนอก ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำและเตรียมโครงการดังกล่าว ขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีอุปสรรคเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด/ร้านค้าชนบท ขาดข้อมูล และยังไม่สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งภาครัฐและเอกชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนใหญ่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นคณะกรรมการสภาตำบล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ นุชแสงพลี (2537 :104) ที่ว่า คณะกรรมการสภาตำบลยังขาดความรู้ในการจัดทำแผนและการเตรียมโครงการต่างๆ โดยเฉพาะรายละเอียด ซึ่งปกติจะรับผิดชอบโครงการเล็กๆ และมีลักษณะง่าย ๆ ถ้าต้องการทำโครงการใหญ่ๆ ต้องขอความช่วยเหลือจากราชการ

ในทรรณะของพนักงานส่วนตำบล พบว่าการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความเสียหายของถนนหนทาง การแก้ไขปัญหาน้ำขุ่นและสิ่งปฏิกูล ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากราชการ ซึ่งบางครั้งล่าช้าเกินกว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาคือตามสถานการณ์ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะครัวเรือนยากจนให้กับทุกหมู่บ้าน ทั้งนี้ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งยังมีรายได้หรืองบประมาณไม่เท่ากัน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้และประสบการณ์ ในด้านการเงินหรือการจัดเงินทุนหมุนเวียน และข้อมูลในการประกอบอาชีพของราษฎร กับความต้องการพร้อมทั้งข้อมูลของประชากรที่ยากจนจริง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

2. บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในทรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกในหมู่บ้าน ตำบล คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งแม้จะสอดคล้องกับบทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในทรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็ตาม แต่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ก็จำเป็นต้องดูแลและจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานในด้านนี้มากขึ้น และการคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมทำธุรกิจชุมชน หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกษมศานต์ วิเชียรพรสิทธิ์ (2531 : 115) ว่าสิ่งที่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะปฏิบัติได้ผลดี คือ การกำหนดโครงสร้างต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับปัญหาของท้องถิ่น

ในทรศนะของพนักงานส่วนตำบล พบว่าการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือแก้ไขปัญหา ต่างๆ และคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติน้อยที่สุด มีเหมือนทรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

3. บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านการเมือง การบริหาร ในทรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อบต. ดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พร้อมทั้งพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดหน้าที่และที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุดที่ มท.0313.5/ว2129 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2538 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ตามมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และหนังสือคำวนที่สุด ที่ มท.0318/ว.646 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2538 เรื่อง กำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับรายจ่ายเพื่อการพัฒนา ซึ่งให้อำนาจอธิบดีกระทรวงมหาดไทยในการจัดทำข้อบังคับรายจ่ายงบประมาณ แต่การอนุมัติอยู่ที่นายอำเภอ ถ้าไม่อนุมัติต้องนำกลับมาทบทวนใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับ ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติยืนยันก็ให้ส่งร่างข้อบังคับไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อให้ความเห็นชอบและส่งให้นายอำเภอเป็นผู้อนุมัติ ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ รวบรวมปัญหาและความต้องการทั้งหมดของประชาชนในตำบล จัดเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์

ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุชาติ นุชแสงพลี (2537 : 105) ที่ว่าโครงการต่างๆ ในแผนพัฒนาตำบล จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาของตำบลได้ ควรจะมีการจัดเก็บข้อมูลในหมู่บ้าน ตำบล

ในทฤษฎีของพนักงานส่วนตำบล ทั้งที่ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด และได้มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด มีเหมือนกับทฤษฎีของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

4. บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการเมืองการบริหาร ในทฤษฎีของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการโดยยึดหลักที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรสา เนียมศิริ (2537 : 122) ที่ว่าการกิจหลักของสภาตำบล จะเน้นหนักเรื่องการพัฒนาชนบทซึ่งกว้างขวางมาก เริ่มตั้งแต่ สำรวจข้อมูล วิเคราะห์ จัดระบบข้อมูล ค้นหาปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา จัดทำโครงการและดำเนินการตามโครงการ ซึ่งคณะกรรมการฯ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าว และการคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด นั้น คือ อำนาจอิสระของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมมากขึ้น จากเดิมที่กำหนดไว้ในประกาศ ฉบับที่ 326 และมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น

ในทฤษฎีของพนักงานส่วนตำบล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่เป็นของประชาชนโดยมีรายได้มาจากการจัดเก็บผลประโยชน์ ในท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นเอง จึงจำเป็นที่จะต้องจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นการสนองตอบหรือจัดโครงสร้างพื้นฐาน ให้กับประชาชนและคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด มีเหมือนกับทฤษฎีของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

5. บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรม ในทฤษฎีของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมพัฒนา เด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่เน้น "คน" เป็นเป้าหมายของการพัฒนา โดยคนจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เมื่อคนได้รับการพัฒนาแล้ว จะนำไปสู่การพัฒนาครอบครัว เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุมีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และได้รับบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม และหวังคติให้เด็กและเยาวชนมีความรักหวงแหนและเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมโบราณสถาน ตลอดจนดูแลบำรุงรักษา ทั้งนี้ เนื่องจากหน่วยราชการต่างๆ ได้ให้ความสำคัญ

แก่องค์การบริหารส่วนตำบลน้อยเกินไป และคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณในการที่จะดำเนินการแก้ไข ปัญหาเองได้ และมีค่านิยมที่ยังไม่ยอมรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

ส่วนในทัศนคติของพนักงานส่วนตำบล พบว่าการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นเห็นว่าควรที่จะมีการส่งทอดวัฒนธรรมที่ดีงามให้กับอนุชนรุ่นหลังต่อไป ซึ่งมีหลายอย่างในเขตพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ เช่น ละครชาตรี ประเพณีสงกรานต์ และอื่นๆ เพื่อมิให้เกิดการล่มสลายไปของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีค่าและนับวันยิ่งหายากมากขึ้น ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด เหมือนกับทัศนคติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

6. บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม ในทัศนคติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าการส่งเสริมพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งแม้จะสอดคล้องกับบทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม ในทัศนคติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วก็ตาม แต่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็ต้องการพัฒนาด้านนี้อย่างจริงจังมากขึ้น โดยให้มีการเขียนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเน้นให้การสังคมสงเคราะห์รูปแบบต่างๆ แก่สตรี เด็ก เยาวชน คนชรา และคนพิการ และคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุมีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และได้รับบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ทั้งนี้เพราะอาจจะมีการส่งเสริมในทางนิตินัย แต่ทว่าในทางพฤตินัยอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมเท่าที่ควร

ในทัศนคติของพนักงานส่วนตำบล พบว่าการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากมีปัญหาจากการที่เยาวชนหรือวัยทำงานต้องอพยพเข้าไปอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือในเมือง ทำให้ทะเล่หรือทอดทิ้งศิลปและวัฒนธรรมโดยไม่ได้มีการถ่ายทอด ซึ่งอาจจะหายสาบสูญไปกับผู้สูงอายุ และคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติน้อยที่สุด เหมือนกับทัศนคติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

7. บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทัศนคติของคณะกรรมการบริหารส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าใช้แผนเป็นเครื่องมือในการประสานการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกษกรวิเชียรเพริศ (2531:115) ที่ว่าตรงกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับปัญหาของท้องถิ่น จะทำให้ปฏิบัติได้ผลดี ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ

มีการจัดทำแผนการบำบัดน้ำเสียชุมชน เพื่อศึกษาความเหมาะสม และรายละเอียดในการก่อสร้าง ระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำในตำบล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ นุชแสงพลี (2537 : 104) ที่ว่าบุคลากรของสภาตำบลยังขาดความรู้ในการจัดนำแผนและการเตรียมโครงการต่างๆ โดยเฉพาะรายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคทางช่าง

ในทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล พบว่าการพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นระบบในด้านการใช้ที่ดินด้านที่อยู่อาศัย บริการพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดสภาพพื้นที่ให้อุปโภคบริโภค เป็นสัดส่วน และสามารถเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งและพัฒนาตนเองได้ ส่วนการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญและสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา นันทภพ เอื้ออารี (2539 : 141) ที่ว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความรู้ แม้ในงานที่ตนเองเกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่บทบาท อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ระเบียบวาระ ข้อบังคับ เป็นต้น

8. บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าการพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นระบบ ในด้านการใช้ที่ดิน ด้านที่อยู่อาศัย บริการพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ อย่างยั่งยืน คาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางผังเมืองที่ดี และถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้สะดวก ในการที่จะให้บริการ นอกจากนี้ยังให้ประชาชนสามารถพัฒนาและรู้จักที่จะพัฒนาตนเองอีกด้วย และคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญและสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ ทั้งนี้เพราะอาจมีการใช้อย่างเข้มงวดหรืออาจไม่ใช้เลย ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่ตำบล หรือนักท่องเที่ยว ที่กล่าวมาเป็นผลประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น

ในทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล ที่คาดหวังควรมีการปฏิบัติมากที่สุด มีเหมือนกับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การจัดทำแผนการบำบัดน้ำเสีย ชุมชนเพื่อศึกษาความเหมาะสม และรายละเอียดในการก่อสร้างระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสียในตำบล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ นุชแสงพลี (2537 : 111-112) สภาตำบลยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดทำรายละเอียดของแผนงาน โครงการ ที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยพบว่าบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทวระณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเมืองและชนบท หรือการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดเตรียมโครงการต่างๆ ตลอดจนถึงระเบียบงบประมาณ และการคลัง นอกจากนี้พนักงานส่วนตำบลยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานข้างเคียงบางหน่วย และความตระหนักในการเป็นเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น คือ ให้เกิดผลงานที่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน และเกิดความเจริญ หรือการพัฒนาของท้องถิ่น ตัวสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชนในท้องถิ่นนั้นเอง ควรให้ความสำคัญในเรื่องบทบาทที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้มากเป็นพิเศษ คือ

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

โดยที่เป้าหมายการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อมุ่งส่งเสริมอาชีพ การผลิต และการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับความเจริญเติบโต และพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีงานทำ ซึ่งจะเป็นการทำให้เกิดธุรกิจชุมชน ที่มีปัจจัยการผลิตของท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในการผลิต และจากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการสภาตำบลและยังขาดความรู้และประสบการณ์ ในด้านการเงิน หรือการจัดเงินทุนหมุนเวียน และข้อมูลในการประกอบอาชีพของราษฎร กับความต้องการของประชาชน พร้อมทั้งข้อมูลของประชากรที่ยากจนจริง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการสนับสนุน และส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรในท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรเน้นให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ หรือเป็นผู้กำกับการบริหารงาน และการตัดสินใจของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นผู้ดำเนินการ ได้มีความรู้ และความเข้าใจในด้านการเงิน หรือการจัดเงินทุนหมุนเวียนเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณา และการจัดทำโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมเสนอ และปฏิบัติตามความคิดเห็นที่เป็นเสียงข้างมาก ซึ่งกรรมการปกครองจะต้องประสานงานกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ หรือ

สถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เกี่ยวข้องในด้านการเงิน การจัดเงินทุนหมุนเวียน ด้านการตลาด การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น และกระบวนการจัดทำแผนงานโครงการกิจกรรม โดยให้ใช้ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นประกอบการจัดทำ เพื่อให้การดำเนินงานพื้นฐานบรรลุตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเมือง หรือชนบท พร้อมทั้งระบบคิด และวิธีคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ที่เป็นไปตามสถานการณ์

องค์การบริหารส่วนตำบล โดยคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล จะต้องดึงประชาชน กลุ่มหรือองค์กรประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลร่วมกันหรือหาวิธีการทำงานในรูปแบบ "ประชามติ" โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และในที่สุดจึงเข้าร่วมลงมือปฏิบัติ โดยบุคคลกลุ่มจะเข้าร่วมในกิจกรรม ด้วยจิตวิญญาณ บุคคลนั้นจะต้องมีความเข้าใจปัญหาตนเอง และตระหนักถึงสิทธิของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการที่บุคคลนั้นได้รับข้อมูลใหม่ที่ช่วยเพิ่มอำนาจทางความคิด และมีโอกาสได้ร่วมวิเคราะห์และตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย กิจกรรมโครงการ ซึ่งคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง จะต้องถ่ายทอดแนวคิด ความรู้ให้กับประชาชน พร้อมทั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นทุกชั้นตอน นอกจากนี้ต้องประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรของท้องถิ่น หรือเป็นสถาบันที่เป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ที่จะเข้ามาช่วยพัฒนาและแก้ไขในปัญหาของชุมชน เพื่อผลประโยชน์ต่อทุกคน ทุกกลุ่ม

ด้านการเมือง การบริหาร

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมาย และมีอำนาจอิสระ แต่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ จากการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พร้อมทั้งพิจารณาและให้ความเห็นชอบ แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของอำเภอและจังหวัด และในการดำเนินการจัดทำเรื่องดังกล่าวข้างต้นส่วนใหญ่พนักงานส่วนตำบล จะเข้ามาจัดทำทั้งหมดโดยคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้ร่วมทำและขาดประสิทธิภาพการทำงาน หรือไม่มีความรู้ในการจัดทำเรื่องดังกล่าวโดยปล่อยให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กับพนักงานส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จัดทำ และรับทราบหรือรับรู้อย่างเดียว บางพื้นที่ไม่สนใจปล่อยให้เป็นที่หน้าของพนักงานส่วนตำบล นอกจากนี้ อำนาจการตัดสินใจร่างข้อบังคับต่างๆ อยู่ภายใต้การเสนอแนะของพนักงานส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ จึงควรให้ผู้ที่จะเข้า

มาทำหน้าที่ยุติสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
 ทำความเข้าใจเพิ่มเติมในการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี แผนประจำปี งบประมาณรายรับ งบประมาณราย
 จ่าย ร่างข้อบังคับ โดยกรรมการปกครอง การพัฒนาชุมชน ร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาค
 เอกชน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ จัดการอบรม หรือจัดหลักสูตรการศึกษาระยะสั้น

วิธีการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในระยะแรก กรมการปกครอง จะต้องเป็นผู้
 ดำเนินการกระตุ้น หรือจัดสร้างเครือข่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดขึ้น เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยน
 ความคิดเห็น ประสบการณ์ และวิธีการทำงานระหว่างกันของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
 ตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเดียวกัน
 และข้ามระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเดียวกัน

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ความพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มีเป้าหมายนั้น "คน" เป็น
 ศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจโดยปลูกฝังจริยธรรม คุณ
 ธรรม เมื่อคนได้รับการพัฒนาจะทำให้ครอบครัว ชุมชน เกิดความเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังจะนำไปสู่
 การพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จะนำ
 ไปสู่ความเจริญและการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติ จากผลการวิจัย พบว่า ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ
 สำคัญ ส่งเสริมกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุให้มีขีดความสามารถในการประกอบ
 อาชีพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ขาดการรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนมีความรัก ห่วงแทน
 และเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน ตลอดจนงานในการดูแลรักษา ประกอบกับ
 พนักงานส่วนตำบลในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือสนใจต่อเรื่องศิลปวัฒนธรรม แต่
 จะเน้นทางด้านวัตถุหรือโครงสร้างพื้นฐาน จึงควรให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะ
 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลได้ศึกษา ให้ความสำคัญ เพื่อมิให้
 เสียหายหรือล่มสลายไปโดยเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุของ
 ท้องถิ่น พร้อมทั้งให้มีการจัดทำแผนการอนุรักษ์หรือบำรุงรักษาไว้ เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่าย
 ประจำปี จะได้กันเงินไว้ส่วนหนึ่งสำหรับเรื่องนี้ โดยประสานงานกับกรมศิลปากร ศูนย์วัฒนธรรม
 แห่งชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของ
 สถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือในด้านวิชาการ การอนุรักษ์ หรือ
 บำรุงรักษา ตลอดจนกิจกรรมเสริมต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การ
 บริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชน ร่วมกับสถาบันการศึกษา จัดทำโครงการ
 รณรงค์เด็กและเยาวชนให้มีความรัก ห่วงแทน และเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน

โดยจัดอบรมเยาวชนหรือสอศแทรกเนื้อหาดังกล่าว ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมีธยมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อให้เด็กและเยาวชน รู้ว่าศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่อยู่ในท้องถิ่นของตน เป็นของทุกๆ คน ที่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์ และรักษาเอาไว้ เพราะเป็นสมบัติของทุกๆ คนร่วมกัน พร้อมทั้ง สนับสนุนกิจกรรมอย่างค่อเนื่อง และถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล จัดทำงบประมาณประจำปี อบรมทักษะอาชีพให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ให้มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพในสังคมได้ พร้อมทั้งหาแหล่งการทำงานให้ หรือจัดหาตลาดแรงงาน หรือจัดตลาดให้ นอกจากนี้ จัดสวัสดิการดูแล และรักษาสุขภาพให้กับผู้สูงอายุที่อยู่ในท้องถิ่น ทั้งที่อยู่ในครอบครัว และไม่มีครอบครัว โดยประสานงานกับกรมประชาสงเคราะห์ กรมแรงงาน กรมสวัสดิการสังคม และกระทรวงสาธารณสุข

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีภาคอุตสาหกรรมกระจายออกไปในภูมิภาค และท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการกระจายรายได้ไปสู่ส่วนภูมิภาค และจากการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด ยังขาดการจัดทำแผนการบำบัดน้ำเสีย และขาดการศึกษาความเหมาะสมและรายละเอียดในการก่อสร้างระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำในตำบล นอกจากนี้ ยังขาดความเข้มงวดในการใช้กฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จึงควรให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล โดยเฉพาะส่วนโยธา ได้จัดทำแผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นและสภาพพื้นที่ของท้องถิ่นจริงๆ นอกจากนี้ยังควรจะใช้กฎหมาย หรือมาตรการทางกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ คือ โรงงานอุตสาหกรรม ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบล หรือนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรม ควรจะมีการตรวจสอบโดยกำหนดระยะเวลา และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดกิจกรรมการพัฒนาเมือง และชุมชนให้เป็นระบบในด้านการใช้ที่ดินด้านที่อยู่อาศัย บริการพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งดำเนินการก่อสร้างระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำในตำบลเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับตำบลที่รับผิดชอบ รวมทั้งหาวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมด้วย

อย่างไรก็ตามผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะให้การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. พนักงานส่วนตำบล จะต้องรู้ว่าตนเองเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือน ขององค์การบริหารส่วนตำบล และจะต้องเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเมือง หรือชนบท

2. กรมการปกครอง และสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน จัดโครงการสัมมนา ให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ การจัดทำงบประมาณ การจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนา

3. จังหวัด และอำเภอ ควรจะเป็นองค์กรประสานงาน หรือร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในงานพัฒนาโดยปล่อยให้ อบต. สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระในการปกครองท้องถิ่น เพราะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชน หรือเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของประชาชน ที่รู้ปัญหาของท้องถิ่นได้ดีและสามารถแก้ไขปัญหาค่างๆ ได้ตรงจุดและเหมาะสมกว่า

ข้อเสนอแนะที่จะนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการจัดทำวิจัยฉบับนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล สามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยไปใช้ในการปรับบทบาทของการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทที่ต้องปฏิบัติต่อท้องถิ่น ได้ดียิ่งขึ้น เพราะทราบปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาค่างๆ

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมการปกครอง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. จัดเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผลการวิจัยต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล

4. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ลงในอนุสารของทบวงมหาวิทยาลัย และเผยแพร่ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกพื้นที่

5. ควรมีการทำวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ โดยเปลี่ยนเป็นเรื่องการใช้อำนาจการปกครองแบบกระจายอำนาจปกครอง กับการกำกับดูแลของส่วนราชการภูมิภาค เพื่อที่จะดูผลการวิจัยว่าการดำเนินการใช้อำนาจการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หรือไม่